

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

Lege pentru ratificarea Acordului în domeniul securității sociale între România și Statele Unite ale Americii, semnat la București, la 23 martie 2023

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

2.1. Sursa proiectului de act normativ

Inițiativa Ministerului Muncii și Solidarității Sociale

2.2. Descrierea situației actuale

Proiectul de act normativ a fost inițiat în baza *Legii nr. 590/2003 privind tratatele*, articolul 19, alineatul 1, litera a), care prevede că tratatele la nivel de stat, oricare ar fi domeniul de reglementare al acestora, se supun Parlamentului spre ratificare prin lege. Proiectul de act normativ a fost inițiat în vederea ratificării Acordului în domeniul securității sociale între România și Statele Unite ale Americii, semnat la București, la 23 martie 2023.

La data de 23 martie 2023 a fost semnat, la București, Acordul în domeniul securității sociale între România și Statele Unite ale Americii. Pentru partea română, Acordul a fost semnat de către domnul Marius-Constantin BUDĂI, ministrul muncii și solidarității sociale, iar pentru partea americană, de către doamna Kathleen KVALEC, Ambasadorul Statelor Unite ale Americii la București. În anul 2013 au fost inițiate negocierile între autoritățile române și cele americane pentru încheierea unui Acord în domeniul securității sociale între România și Statele Unite ale Americii, care să reglementeze acordarea pensiilor pentru beneficiarii celor două sisteme, respectiv recunoașterea și totalizarea perioadelor de asigurare realizate pe teritoriul celor două state pentru deschiderea dreptului la pensie, precum și acordarea proporțională a pensiei de către fiecare stat funcție de perioadele de asigurare realizate în sistemul propriu.

Textele Acordului și Aranjamentului său Administrativ de aplicare au fost convenite într-o primă fază în anul 2016, dar din 2017, cu temporizare în 2018 și reluare în 2019, au fost redeschise discuțiile privind aceste texte la propunerile de modificare ale părții americane. Ultimele propuneri ale părții americane, respectiv ale Departamentului de Stat al SUA, au fost înaintate la sfârșitul lunii martie 2022. După analiza răspunsului părții române, partea americană a renunțat la majoritatea propunerilor, fiind convenită doar o nouă completare în Acord a definiției autorității competente pentru România. S-a agreat notificarea pe cale diplomatică de către partea română a titlaturii autorității competente din România înainte de semnare, care a fost transmisă de Ministerul Muncii și Solidarității Sociale prin intermediul Ministerului Afacerilor Externe, fiind înaintată de Ambasada României în SUA în luna iulie 2022 autorităților americane.

Astfel, în ceea ce privește autoritatea competentă, pentru România, aceasta este

Ministerul Muncii și Solidarității Sociale la care se adaugă, doar pentru Partea a II-a a Acordului, și Ministerul Sănătății, iar pentru SUA, aceasta este reprezentată de Comisarul pentru Securitate Socială.

Partea americană a informat, la sfârșitul lunii septembrie 2022 asupra faptului că a finalizat procedurile interne în vederea semnării Acordului de securitate socială. În paralel s-a analizat valabilitatea procedurilor, finalizate în 2016, de aprobare a semnării Acordului și Aranjamentului Administrativ de către partea română, în contextul modificărilor intervenite în texte prin negocieri electronice în perioada ulterioară. Conform acestei evaluări s-a considerat că aprobarea semnării din 2016 se aplică inclusiv textelor rezultate în urma negocierilor din perioada 2016-2022, deoarece acestea nu conțin diferențe substanțiale față de cele din 2016. Astfel, semnarea Acordului în domeniul securității sociale între România și Statele Unite ale Americii a fost aprobată prin Memorandumul nr. 3238/DP/06.06.2016.

În ceea ce privește domeniul personal de aplicare a Acordului, acesta include toate persoanele care sunt sau au fost supuse legilor unuia sau ambelor state, precum și altor persoane ale căror drepturi derivă, conform legilor aplicabile, de la persoanele menționate anterior.

Acordul se aplică pentru România legilor care reglementează pensiile și ajutoarele pentru deces din sistemul public de pensii. De asemenea, în ceea ce privește Partea a II a Acordului, care se referă la Dispoziții privind legile aplicabile, Acordul se aplică și legilor care reglementează contribuțiile de asigurări sociale de sănătate. Pentru Statele Unite ale Americii, Acordul se aplică legilor care reglementează programul federal de asigurare pentru bătrânețe, urmaș și dizabilitate, respectiv Titlul II al Legii Securității Sociale și reglementările referitoare la aceasta, cu excepția secțiunilor 226, 226A și 228 din acest titlu și reglementările referitoare la aceste secțiuni, Capitolele 2 și 21 din Codul Fiscal din 1986 și reglementările referitoare la aceste capitole. Partea americană a propus în cadrul negocierilor să includă în câmpul material al Acordului referința la legislația asigurărilor sociale de sănătate, doar pentru Partea a II-a a Acordului, în scopul de a excepta reciproc lucrătorii detașați de la plata contribuțiilor de asigurări sociale de sănătate din sistemul național al statului contractant unde sunt detașați. Partea americană a motivat propunerea prin aceea că, în conformitate cu legislația americană în domeniu și în lipsa unei astfel de referințe în Acord, un lucrător american detașat în România ar trebui să plătească atât în SUA, cât și în România asigurarea de sănătate, în timp ce lucrătorul român detașat în SUA ar fi oricum exceptat de la plata asigurărilor de sănătate din sistemul american, conform prevederilor legislației americane din domeniul sănătății.

2.3. Schimbări preconizate

Prezentul proiect de lege are drept scop ratificarea Acordului de către România și implicit, exprimarea consimțământului său pentru intrarea sa în vigoare.

Acordul prevede principiul egalității de tratament între persoanele cărora li se aplică Acordul care domiciliază pe teritoriul unuia din statele contractante și cetățenii acestui stat contractant, în aplicarea legilor privind eligibilitatea pentru pensii și plata acestora. Acordul prevede totodată principiul exportului pensiilor, cu excepția, în ceea ce privește România, a prestațiilor speciale necontributive în bani.

Sunt incluse prevederi referitoare la stabilirea legislației aplicabile de securitate socială, respectiv legislația privind contribuțiile de asigurări sociale, respectiv de asigurări sociale de sănătate, regulile generale conform cărora persoana care își desfășoară activitatea ca angajat sau lucrător independent pe teritoriul unui stat contractant este supusă, în ceea ce privește angajarea sau activitatea independentă, doar legilor aceluia Stat contractant, indiferent de locul unde persoana își are domiciliul sau de locul unde se află sediul

angajatorului. Acordul prevede și o serie reguli suplimentare pentru anumite categorii de angajați sau lucrători independenți.

În ceea ce privește stabilirea pensiilor, este prevăzută, totodată, în cazul în care o persoană nu îndeplinește condițiile pentru dobândirea unui drept la pensie, totalizarea perioadelor de asigurare. Calculul pensiilor se bazează pe principiul *pro-rata temporis* (proporțional cu contribuțiile în sistemul național).

Acordul include prevederi referitoare la măsurile administrative și cooperare, inclusiv limba de comunicare, moneda de plată, soluționarea diferendelor, durata și intrarea în vigoare.

2.4. Alte informații

Acordul va intra în vigoare în prima zi a celei de a patra luni care urmează datei ultimei note prin care statele își notifică reciproc, pe canale diplomatice, îndeplinirea procedurilor interne necesare pentru intrarea în vigoare.

Secțiunea a 3-a Impactul socioeconomic

3.1. Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ

3.2. Impactul social

Acordul se aplică tuturor persoanelor care sunt sau au fost supuse legilor unuia sau ambelor state, precum și altor persoane ale căror drepturi derivă, conform legilor aplicabile, de la persoanele menționate anterior.

3.3. Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

Nu e cazul.

3.4. Impactul macroeconomic

3.4.1. Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici

3.4.2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat

Nu e cazul.

3.5. Impactul asupra mediului de afaceri

Nu e cazul.

3.6. Impactul asupra mediului înconjurător

Nu e cazul.

3.7. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării

Nu e cazul.

3.8. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile

Nu e cazul.

3.9. Alte informații

Nu e cazul.

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri

- în mii lei (RON) -

Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe 5 ani
	2023	2024	2025	2026	2027	
4.1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
(i) impozit pe profit						
(ii) impozit pe venit						
b) bugete locale						
(i) impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat						
(i) contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri Se va menționa natura acestora						
4.2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
b) bugete locale:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
i) cheltuieli de personal						

ii) bunuri și servicii						
d) alte tipuri de cheltuieli Se va menționa natura acestora						
4.3. Impact financiar, plus/minus, din care:						
a) buget de stat						
b) bugete locale						
4.4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
4.5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
4.6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
4.7. Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente: a) fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată; b) declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară.						
4.8. Alte informații <i>Nu e cazul.</i>						
Secțiunea a 5-a Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare						
5.1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ: În vederea implementării noilor dispoziții urmează a fi elaborat proiectul de Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Aranjamentului Administrativ între autoritățile competente din România și din Statele Unite ale Americii pentru aplicarea Acordului în domeniul securității sociale între România și Statele Unite ale Americii, semnat la București, la 23 martie 2023.						
5.2. Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice <i>Nu e cazul.</i>						
5.3. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE)						

5.3.1. Măsurile normative necesare transpunerii directivelor UE <i>Nu e cazul.</i>
5.4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene <i>Nu e cazul.</i>
5.5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate <i>Nu e cazul.</i>
5.6. Alte informații <i>Nu e cazul.</i>
Secțiunea a 6-a Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ
6.1. Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative <i>Nu e cazul.</i>
6.2. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate <i>Nu e cazul.</i>
6.3. Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 635/2022 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative: <i>Nu e cazul.</i>
6.4. Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative <i>Nu e cazul.</i>
6.5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi Proiectul de act normativ va fi supus avizării Consiliului Legislativ
6.6. Alte informații <i>Nu e cazul.</i>

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

7.1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ

În procesul de elaborare a prezentului proiect de act normativ au fost respectate regulile procedurale aplicabile pentru asigurarea transparenței decizionale prevăzute de Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată.

Prezentul proiect de act normativ a fost supus comentariilor publicului, prin publicarea pe pagina de internet a Ministerului Muncii și Solidarității Sociale, în data de 06.07.2023 până în data de 17.08.2023, perioada în care se pot transmite recomandări scrise: 06.07.2023 - 15.07.2023.

Au fost întreprinse demersurile legale prevăzute de art. 7 din Regulamentul privind procedurile, la nivelul Guvernului, pentru elaborarea, avizarea și prezentarea proiectelor de documente de politici publice, a proiectelor de acte normative, precum și a altor documente, în vederea adoptării/aprobării, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 561 din 10 mai 2009.

7.2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice

Nu e cazul.

Secțiunea a 8-a

Măsuri privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ

8.1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ

Acordul prevede la articolul 16, litera (a) ca autoritățile competente din cele două state să încheie un aranjament administrativ pentru implementarea Acordului și desemnarea organismelor de legătură.

Aranjamentul Administrativ, fiind încheiat la nivel departamental, va fi supus aprobării prin Hotărâre de Guvern.

8.2. Alte informații

Nu e cazul.

Față de cele prezentate anterior, supunem spre aprobare proiectul de lege pentru ratificarea Acordului în domeniul securității sociale între România și Statele Unite ale Americii, semnat la București, la 23 martie 2023.

Ministrul muncii și solidarității sociale

Marius - Constantin BUDĂI

AVIZAT:

Viceprim-ministru

Marian NEACȘU

Ministrul afacerilor externe

Luminița-Teodora ODOBESCU

Ministrul sănătății

Alexandru RAFILA

**p. Președintele Casei Naționale de
Asigurări de Sănătate**

Adela COJAN

Ministrul finanțelor

Marcel-Ioan BOLOȘ

Ministrul justiției

Alina-Ștefania GORGHIU